

Nro. 31.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden October 15-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

A' következő mesterséges lopás megérdemli,
hogy a' közönséges újságlevelekben is elbeszél-
tessék: — A' múlt Augustus végén történt itt,
hogy a' városnak legnépesebb részében, a' hól-
szintúgy nyüzsög a' le 's fel menők' sokasága,
egy általjáró kapu alatt egy viselősnek látszó
aszszony minden eszmélődés nélkül a' földön fe-
küve találtatott. A' közönséges orvosi szerek' se-
gedelme által végezetre magához jövéen azt be-
széllette, hogy egy skatulyában 24,000 forintokat
érő jóféle gyöngyöt a' kezében maga előtt tartva
vívén, egy mellette elmenő ember a' mellyén
kemény döfést tett, 's a' drága gyöngyös skatu-

ját elkapván elvitte. A' mejjén ugyan az aszszonynak semmi oly döfés nem látszott, a' mellynek érzékenység nélkül való elbukás lehetett volna a' következése: hanem az egyéb jelek mind olyanok voltak, hogy beszédének valósága eránt bajosan lehetett kételkedni; egyik ájulásból a' másikba esett; fére vagy eszénkívül beszélt; 's haza vitettetvén, néhány hólnapokkal elébb szült, mintsem kellett volna. A' délben fényes nappal történt ragadozásnak híre futván, irtódzázt gerjesztett; 's mindenek szánakoztak a' szerentsétlen aszszonyon, kinek nem is tulajdona vólt a' gyöngy, hanem tsak küldötték tölle valahova. — És mivelve még is az egész szomorú história' kimenetele? nem egyéb, hanem hogy valamin az, hogy valaki az aszszont mejbe döfvén tölle a' gyöngyöt elvette volna, költemény — úgy az ájaldozás és idő előtt való szülés is tsalárd mesterségek vóltak — a' skatulya jóféle gyöngy pedig zálogba vólt adattatva. — A' tsalárd aszszony a' büntető ítélszék' eleibe van állítatva.

A' bor kevés napoktól fogva valami kevéssel oltsódni kezdett itt. A' leg alábbvalónak pintjét a' szüret előtt Béváltótzédulában 24 krajtzáron, most ugyan azt némelly helyeken 18 krajtzáron mérik. — A' szüret előtt és az alatt is közönséges panasz vólt a' szöllős gazdák között, hogy a' mustot, minden jósága mellett is, a' feljebb való esztendőkhöz képpest nem igen keresték 's nem igen vették. Mi vólt az oka, nem tudjuk. Drágasága nem okozta, minthogy béváltótzédula szerént Austriai akóját, mellyben 40 pint van, 16 forinton meg lehetett venni. A' fogadókbán ugyantsak Béváltótzédula szerént 15,

18, és 24 krajtzárokon mérik az idei mustnak pintjét.

A' tselédekre nézve tavaly Május' 1-ső napján kijött határozások között, ő Felsége Béváltótzédulában 150 forintokat rendelt vala 10 olyan tselédek között mindeniknek, a' kik szolgálatjokbéli bizonyság leveleik által megmutathatják, hogy Bétsben 25 esztendőig jó erköltsel, szorgalmatossággal, és hűséggel való szolgálatot tettek, 's ezen idő alatt valamelly szolgálatban 10 esztendeig egyvégtiben megmaradtak. A' folyó 1811-dik esztendőben Május' 1-ső napjáig 189 férjfi és 562 aszszonyi nemen lévő, mind együtt 751 tselédek jejentették - bé magokat, a' kik között 500-an találtattak olyanok, a' kik megbizonyították, hogy a' kívánt feltételek között mindeniknek eleget tettek, úgy hogy ennyi érdemesek között igen bajos vala a' 10 leg érdemesebbeket kiválasztani. Olyanok, a' kik 50 esztendőnél tovább betsülettel szolgáltak 50-nen, a' kik 40 esztendőnél tovább szolgáltak 78-tzan, a' kik 30-nál tovább szolgáltak 233-an, a' kik 20-nál tovább szolgáltak 423-an találtattak. Találtattak köztök 60 — 70 esztendőös öregek, a' kik meg nem szűntek hátra lévő utolsó erejeket is azoknak szolgálatjokra fordítani, a' kiknél megöszűitek. A' 189 férjfi és 562 aszszony személyek között, ezen szám' mértékihez képeest 3 férjfi és 7 aszszony nemű tselédek választattak ki a' megjutalmaztatásra.

Mind ezek között 77 esztendőös vólt a' leg idősebb, a' ki egy fél századnál többet töltött szakadás nélkül való szolgálatban; utolsó 39 esztendejét Fleischmann nevű szekeresnél 's ennek

özvegyénél töltötte - el. De nem érhettem - el egész örömét, minthogy már beteges és gyenge lévén, mi nekelőtte a' jutalmat kezihez kapta volna, meghalt. Helyette egy 75 esztendő tőt töltött más jó szolga kapta azt - el, a' ki hasonlóképpen 55 esztendőktől fogva szolgál tsak két helyelyeken. A' megjutalmaztattak között tsak egy aszszony személy vólt, a' ki még tsak 29 esztendőktől fogva szolgál, de mind azon egy helyen, t. i. egy özvegy kalaposnénál, a' kit a' szolgálatjábéli esztendőknél kívül számán az is különösen ajánlott, hogy aszszonya elszegényedvén, azt nem hogy elhagyta volna, hanem hátra lévő fizetését is önként néki hagyta, sőt a' mi több a' házán kívül való munkája által is keres, és elszegényedett aszszonyát segíti belőlle.

A' jutalom' kiosztása Sept. 16 dikán a' Politziai fő igazgatószék' Commissiós szálájában, az ide való Hertzegi Érseknek, Lorenz Státus és Conferentziális Tanátsos Úrnak, a' Skottusok' Absbásának, Dietrichstein Mariánna Grófnénak mint a' Nemes aszszonyok' társasága elölülője Lobkovitz Hertzegné helytartójának, Sonnenfels Vice elölülő Úrnak, a' jótételekre ügyelő Udv. Commissió, az Országlószék, a' városi Kapitányság, és Magistrátus Küldöttjeinek, és sok más előkelő 's pallérozott karbéli személyeknek jelenléteben ment véghez. A' Politziai fő igazgatónak Adjunktusa Országlószéki Tanátsos Persa Úr alkalmatosság szerént való szép beszédet intézett a' megjutalmaztatott tselédekhez. A' megilletődés közönséges vólt, 's méltán reménleni lehet, hogy jó következéseire mind a' szolgálatjok által elő, mind pedid a' tselédek tartó Bétsi lakosokra nézve, foganatos leszen.

A' mingyárt nevezett Nemes aszszonyok' társasága azzal gondolta, hogy a' Felséges Urunk' betses neve napját a' folyó Oktober' 4-dikét legillendőbben meginnepelheti, ha ő is 10 olyan érdemes tselédekét megjutalmaztathat, a' kik magokat a' fellyebb leírt módon megkülömböztették, mellyre nézve megkérte a' Cs. K. Politziai Udvari Cancelláriát, hogy a' már megjutalmaztatott 10 tselédeken kívül, nevezzen - ki még más tízet a' megjutalmaztatásra. Ezek között mindeniknek három három száz forintokat adott a' tisztelt Társaság. Ez is nagy solonnitással ment véghez, sok fő rendű személyeknek jelenléteben.

* * *

Némelly jegyzések Alsó Austriában (Béts városát is oda számlálván) az 1810-dik esztendőnek lefolyta alatt történt házasságok, születések, és halálok számáról: —

Házasság történt

Alsó Austriában	-	-	-	14,460
Bétsben különösön	-	-	-	3,337

Születettek

Alsó Austriában	-	-	-	39,942
Bétsben különösön	-	-	-	9,996

Meghaltak

Alsó Austriában	-	-	-	57,815
Bétsben különösön	-	-	-	18,423

Halva lettek a' világra mind együtt 651 gyermekek, mellyhez képpent a' halottak száma 17873-mal haladta fellyül a' születettek számát.

E' szerént, ha az 1810 ik esztendőt az 1809-dik esztendővel összehasonlítjuk, úgy találjuk, hogy az 1810 dik esztendőben a' házaspárok' szá-

ma 6707-el múlta felül az 1809 esztendőbéliekét; hogy tavaly 8332 gyermekek születtettek kevesebben mint 1809-ben; 's ugyan akkor 2038-tal haltak - meg kevesebb emberek, mint 1809-ben.

A' 39,942 gyermekek között 5710 fattyú gyermekek találtattak. A' fő városban született 9966 gyermekek között 3217-re telt az ilyen nem törvényes ágyból született gyermekek' száma.

Az egész fő Hertzegségbeli 57,815 halottak között 65 tön lettek halva a' világra — míg az 1 esztendőt elérték volna, meghaltak 15464-gyen — 1 esztendős koroktól fogva 4 esztendős korokig 4945-ten — 4 esztendős koroktól fogva 20 esztendős korokig 5304 gyen — 20 esztendős koroktól fogva 40 esztendős korokig 11072-ten — 40 esztendős koroktól fogva 65 esztendős korokig 10130-tzan — az ezeknél is idősebbek 10249-tzen.

Közönséges nyavalyákban 51205 — epidemiában vagy járó nyavalyában 4840 — himlőben 673 — kivilágosodott önnön gyilkosság által 28 — külömbkülömb szerentsétlenségek miatt 379 emberek múltak - ki. Más gyilkosok 28-tzat fosztottak - meg életektől.

A' tehénhimlőnek ugyan azon esztendőbéli béoltatása is érdemel ezen helyen egy pár szavakkal való megjegyzést: — Az 1810-ben béoltatott személyek' száma leg alább négyszer annyira telt, mint 1809-ben, a' mellynek egy részint az akkori hadakozás is oka lehetett. Az 1809 ben t. t. Bétsben 2632-tőre, az egész fő Hertzegségben 17,505-re ment a' béoltatott személyek' száma.

Itt tehát a' midőn tulajdon szemeinkel 17505 embereket szemlélünk a' tehén himlő által a'

gyermekhimlő pestise ellen megoltalmaztatni, — ugyan akkor ugyan ezen pestis által, a' melly itt még most is kegyetlenkedik, sok másokat szüléiknek vakmerőségek vagy régi meg-rögzött hibás véllekedések miatt elragadoztatni.

Frantzia Birodalom.

Páris, Sept. 29-dikén. — Oktober' 1-ső napjától fogva tsak négy Politikai újságok állanak-fenn Párisban, mellyeknek neveik ezek: — *Monitör*, *Journal de l' Empire*, *Gazette de France*, és *Journal de Paris*.

A' Császár' mostani útazásának leírását e' képpen folytatják a' Párisi újságok: —,

„*Boulognéből* való elindulása után (Sept. 22-dikén) még az' nap' megérkezett a' Császár Calais városába, a' hól a' lakosok nagy örömet mutattak látására. Calaisból September' 23-dikán reggeli 3 órakor Ostendébe érkeztén, 10 órakor az előljárói karokat maga eleibe botsátotta, 's azután az erősségeket nézte-meg. Onnét még azon estvére *Breshensbe* érkezett. Erre felé való útjában Cadsand szigetén lóháton ment végig Sept. 24-dikén azon hadi hajóknak meg szemlélésekre ment, mellyek itt a' Skaldis vizének öb- liben állanak. Itt minden éjjel a' Nagy Károly nevű línea hajón hál ő Felsége, nappal pedig kölömbkülömb apró utakat teszen a' *Zeelandiai* szigeteken a' Skaldis' két partjairól. Úgy beszéltek, hogy egész Sept. 27 dikéig a' Skaldison maradván ő Felsége, ekkor *Antverpiába* veszi útját, a' hól Császárné ő Felségével találkozik, a' ki 26-dikban még Brüsszelben vólt, a' hól ezen napra a' Laekeni kastélyban nagy társasági gyűlés és bál vólt rendeltetve. *Borghese* Her-

tzegaszszont már 25-dikben várták Antverpiába. *Ostendében* újabban kimutatta bizonyos nyilatkozatásai által a' Császár, melly változhatatlanul meghatározta légyen magában azt, hogy a' Frantzia boroknak és a' Lyoni fábrikákban készülő szelyem műveknek idegen országokra való kivitettetések, elősegélje. — Igen jó egészsége jár ő Cs. Felségének.

Ugyan ezen tárgyról így ír a' *Monitör*: — „A' Császár 24-dikben lóra ülven, a' *Cadsandi* erősségeket, mellyeknek neveik: Császári erősség, Napoleon erőssége, és Közép erősség, nagy gondal megvizsgálta. Nagy meglepéssel szemlélte ő Felsége az Inzsinőri munkát. Hatvan mozsarak, mellyeknek egy részek 2500, más részek 2000, egy más részek pedig 1500 rúdnyi meszszeségre szolgálnak, továbbá hatvan 38, és húsz 40 fontosok vannak ezen erősségnek batteriáira kiszegesztetve. Az Inzsinőrök' felvetése szerint leg alább három hónapok kívántatnának ostrom sántzok által lehető megvétettetésekre, ha azt gondolóra nem vesszük is, hogy egy olyan vidéken, a' melly mindenütt víz alá vétethetik, és a' hól az erősségekhez való menetelre a' keskeny töltéseken kívül semmi egyéb út nem találtatik, melly sok fortélyok lehetnek még az erősségeket védelmező sereg' hatalmában arra, hogy az ostromlóknak ártson —

„Délutánni 1 órakor igen szép idő lévén, a' hadi hajóknak meg-nézésekre ment ő Felsége. Előbb az *Aversois* nevű 74 ágyús hajóra ment-fel, a' melly a. tsapat' elején áll, és Kapitány *Soleil* által vezéreltetik. Az egész línéában minden hajóra felment ő Felsége; mindeniken mű-

latott egy darabig; több tiszteket feljebb emelt, 's végezetre bizonyossá tette a' sereg' vezérét Missiessyt a' felől, hogy mind a' hajókkal mind az azokon lévő emberekkel igen megelégedett legyen. Ezen vidéken, a' hól 8 esztendőknél előtte még csak hajóépítésre való műhely sem találtatott, mostanában kevés esztendők alatt 30 kisebb nagyobb hadi hajókból álló tsapatot állított elő a' hadiminister. —

„Estvéli 6 óra tályban Nagy Károlyra szúratta - fel a' Császár a' maga zászlóját, 's az egész éjjelt ezen a' hajón töltötte - el.

„A' Hadiminister, a' Császári testőrző seregbeli hajóslegények' Vezérobsterjek Viceadmirális *Ganteaume*, Viceadmirális *Missiessy*, és Contreadmirális *Ruysch*, olyan szerentséssek voltak, hogy a' Császárral ebédeltek. —

„Sept. 26-dikán délután 3 hajók, vasmatskáikat felvévén, a' Császár előtt külömbkülömb gyakorlásbeli próbákat tettek. —

„Azólta, hogy a' hajókon tartózkodik ő Felsége, leg kisebb változását sem érzette a' tengeri hányódás és levegő miatt. Sept. 25 dikén olyan kemény szél fújt, és az öblöt annyira felduzzasztotta, hogy a' hajóknak telyességgel nem lehetett semmi közösülések a' partokkal.

„September' 27-dikén reggel Nagy Károlyt oda hagyván ő Cs. Felsége, egy tsajkára ült, és azon 8 órakor Flieszingenbe a' partra érkezett, a' hól egy óra múlva az előljárói kart maga eleibe botsátotta, 's azután 10 órokor az Inzsínörök és Artilleristák' munkáiknak meg - vizsgálásokra ment.

A' Császárné ő Felsége Brüsszeli időtölté-

seiről ezeket olvassuk egyéb közönséges levelekben: —,

„Sept. 26-dikán délutánni 1. órakor a' Sz. Gulula templomába, onnét a' *Vanderborgth* tsipkefábrikájának megnézésire ment Császárné ő Felsége, a' mellyben külömbkülömb foglalatoskodásokat megnézegetett. Minekutánna sokféle műveket gondosan meg-visgált volna, úgy látszott, hogy igen meg vólt azokkal elégedve. A' leánya a' nevezett fábrikásnak olly szerentsés vólt, hogy a' maga igen Felséges Császárnéjának egy kisdéd tsipke rajzolattal kedveskedvén, azt ő Felsége nem tsak kegyességgel elfogadta, hanem egy drága gyöngyszemekkel kirakott és nagy mesterséggel készült arany lántzos órával is megajándékozta szüléinek igen nagy örömökre az ifjú leányzót. A' rajzolat a' kereskedés' Géniusát ábrázolja-le, a' melly a' Császári sasra támaszkodván, menykövekkel hajgálja a' veszedésnek ingerlő ördögét. Altaladása közben olyan köszöntő szavakkal tisztelte ő Felségét a' leány, mellyekkel a' rajzolat' jelentésire czélzott.

Estvéli 9 órakor azon bálba méltóztatott menni ő Felsége, a' mellyre Brüsszel városa az ő Felsége tiszteletére az úgy nevezett Párkban (fa sorok által körülvétetett útas kertben) adott. A' bál a' Párk épületében adatott egy kisdéd énekes játéknak végződése után, mellynek ez a' czíme: *Ez a' ház uladó.* Ő Felsége a' mulatózók között a' szalát körül sétálván, és sokakkal kegyes lebotsátkozással beszélgetvén, azután hintóba ült és azon a' kertnek néhány útjait (*alléit*) szép lassan bójárta, a' melly közben

mindenütt a' sokaságnak övrendező kiáltásaitól kísértetett. Az egész Párk szépen meg volt világosítatva. —

„Az ő Felsége úti készületeinek egy része September' 29-dikén Laekenből Antverpia felé tovább indult.

A' Koblenti Magisztrátus is nagy készületeket tett az ő Felségek' tiszteletire, olyan reménységgel lévén, hogy talán ezen útjokban őket is szerentséltetik látogatásokkal ő Felségek. Egyéb készületek között szép lovas testőrző Nemzeti sereget gyűjtöttek össze.

Az a' vámlaistrom, a' melly a' múlt esztendőben a' Frantzia birodalomba bévítettető idegen nyomtatványokra vettettetett adót meghatározta, megváltozott annyiban, hogy azon 150 Frankok, mellyeket az idegen országokon nyomtatódó Deák könyveknek mázsájáért fizetni kellett, nem fognak továbbá fizettetni; de a' Frantzia könyvekért, a' mellyek idegen országokon nyomtattatnak, meg kell ezen vámot vagy harminzadot ezután is fizetni.

Nagy Britannia.

Londonban nagy lármát csinált vala kevés ideig az a' hír, hogy *Melampus* nevű Anglus Fregát a' *Présidens* nevű Amérikai Fregáttal öszszetsapván, igen véres verekedés után, minekutánna a' *Présidensen* 62 emberek elvesztek volna, ezt a' *Melampus* elfogta volna. Semmi fundamentoma nem volt a' hírnek. Azt írja a' *Londoni Kurir*, hogy ő igen sajnálja, hogy ezen dolgot, a' melly *Londonban* illy nagy érzékenységet okozott, valóságnak lenni nem hirdetheti.

Quebekbe 40 ezer embernek kívántató fegy-

vert küldött a' Nagy Britanniai Országlószék, a' melly környülállás azt jelenti, hogy nem sok reménsége van az Amérikai szomszéd szabad Státusokkal való békességnek megmaradásához.

Windsor Sept. 19-dikén. Király ő Felsége ma reggeli hetedfél órakor felkelvén, tsendes, sőt néhány szempillantatokig vidám elmével lenni látszott. Azután valami egy óráig le's fel járkálván szobáiban, egy tele tányér riskását felfölöstökömözött. Doktor *Morris* 9 órakor megérkezvén, imátkozott ő Felségevel. Egy órakor ebédhez ült ő Felsége; sokat evett, és igen megelégedve lenni látszott; a' tekintete szembe-tünőképpen jobb vólt, mint eddig. A' két kedvesebb pázsija Bott és Cooper tették mellette a' szolgálatot.

Spanyol Ország.

Itt következik egész valósága szerént lefordítva az a' jelentés, mellyet a' Kadikszban lévő Anglus Követ *Velleslay Henrich*, mint közelébről említettük, a' Spanyol Insurgensek' Juntája Státus-Titoknokjának *Don. Eusebio-de-Bardaxi y-Azarának* által adott: —,

„Excellentziás Úr! Én mind ez ideig megtartóztattam magamat attól, hogy a' Spanyol Országlószéket azon hírekre és írásokra figyelmetessé tegyem, a' mellyek Kadikszban egy időtől fogva folyamatosan vannak, olyan gondolat-tal lévén, hogy az én türelemességem és mértékletességem kivetkeztetik fegyvereikből azon embereket, a' kik azon iparkodnak, hogy a' Nagy Britannia és Spanyol fő Junta között eddig fenn állott egyességet feloldozzák: hanem az elszélesztetett írások és hírek olyan rágalmozók

lettek Angliára nézve, 's olyan igen rajta van-
 nak az ellenség' célzásainak elősegítésén 's a'
 veszekedésnek a' szövetségeselek között való fel-
 gerjesztésén, hogy én azt gondolom, hogy tisz-
 ti kötelességem, és minden Anglus hazafinak ér-
 zékenysége ellen vétenék, ha azon rágalmazá-
 sokat, mellyekkel az én hazám minden napon
 halmazva érdekeltetik, lágymelegséggel el néz-
 hetném. Ezen írásoknak mustrájokúl szolgálhat
 a' sokak közt az, mellyet iderekesztve közlök;
 a' mellyben az én Fejedelmeknek, Országlószé-
 kemnek, és a' Britannus Nemzetnek olyan cél-
 zások tulajdonittatnak, a' mellyek minden betsü-
 lettel, igazsággal, hittel, és hűséggel ellenkez-
 vén, telyességgel meg nem egyeznek azon prin-
 cipiumokkal, a' mellyek Nagy Britanniát arra
 határozták, hogy Spanyol országnak ügyét fel-
 vegye. Ismét azokkal a' dolgokkal vádoltatik
 Anglia, a' mikkel a' múlt Májusban vádoltatott,
 t. i. hogy a' Portugalliával határozódó Spanyol
 tartományok a' Lord Wellington katonai kórmá-
 nyozása alá vólnának vettetve; hogy a' Spanyol
 ármádia Anglus tisztek által vezéreltetnék; 's egy-
 szóval, hogy a' Spanyol katonaság egészen ki-
 vólna a' Spanyol katonai hatalom alól vétettet-
 ve, oly célzással, hogy egy Anglus ármádiává
 formáltassék. Azzal a' célzással is vádoltatik
 továbbá ezen írásokban az Angliai országlószék,
 hogy Kadikszban oly nagy számú Anglus sere-
 get akart légyen bészálítani, a' mennyi ezen vá-
 rosnak és Leon szigetének elfoglalására, 's az
 Anglus Király' számára való megtartatására elég-
 séges lett vólna. Ha Angliának Spanyol ország-
 ra nézve tett áldozatait, ha az ő magaviseletét,

mellyet a' Spanyol plánta tartományok eránt az anya országnak mostani terhes környülállásai között kimutatott, 's végezetre ha az önnön haszon nem keresésnek azon nyilvánóságos jelét meg gondóljuk, a' melly szerént Anglia tsak nem rég is, azon plánta Spanyol tartományokra nézve, mellyek a' Kadikszai Junta' hatalmát megesmérni nem akarták, közbenjáróságot ajánlott, valósággal kéntelenek vagyunk úgy ítélni, hogy nékem illyen írásoknak megtzáfolásokra, a' millyenek ezek a' Kadikszban kijövők, nem kellene szükségemnek lenni. —

„Minthogy azonközben én azon tisztelet eránt való nagy hajlándóságot, mellyel az én Fejedelmem és a' Junta egy más eránt költsönösen viseltetnek, változás nélkül fenn akarom tartani, erre való nézve köteles vagyok arra, hogy az ő Felsége, a' Nagy Britanntai Országlószék, 's az egész Anglus nemzet' nevében az ellenek intéztetett motskos vádak ellen leg közönsegesebb és leg hathatóssabb módon kikeljek, azt kívánván nyilvánóságos meghatározással, hogy az én Májusi jelentésemben a' balra való magyarázásra semminémű fundamentom ne kerestessék, melyben én mint a' hadakozás' plánumával igen megegyező dolgot úgy javasoltam vólt azt, hogy a' Portugalliával határozódó tartományokat bizonyos ideig a' Lord Wellington hatalma alá adni jó lenne, mellyel nem egyébre való lett vólna a' czélzás, hanem tsak hogy ő Urasága meghatalmazzassék, hogy azon tartományokból annyi hadi segíttséget vehessen, a' mennyi azokból kitélt vólna. Hasonló közönsegesse való tétellel erősítem azt is, hogy sem az én Fejedelmemnek,

sem Országlószékének nem volt az a' feltett célja, hogy Kadikszot magának elfoglalja, hanem csak azért akart segítő sereget küldeni abba, hogy azt a' Spanyolokkal együtt védelmezzék.

„Végezetre még egyszer említem, a' mit már sokszor kinyilatkoztattam Exc.ádnak, hogy Nagy Britannia a' jelenvaló hadakozásban való részvétel által nem oda céloz, hogy Spanyol Országának szerentsétlen környülállásait a' maga hasznára fordítsa, 's hogy azokból magának valami különös hasznot hajtson, hanem csak egyedül az ellenségnek elkergetésében akart segítségül lenni. —

„Kérem Exc.ádat, hogy jelentésemet lehető hamarsággal terjessze eleibe az Országló Tanátsnak, mellyet én kötelességemnek tartok arra kérni, hogy azt illendően hirdettesse ki azon kedvetlen következeseknek elháríthatóságok végett, a' mellyek valósággal előfordúlhatnak, ha itt az emberek réá beszéltetnek annak elhívására, hogy az Anglus népnek valósággal vannak azok a' célzásai, mellyek néki a' Kadikszban folyó hírek és irások által tulajdonittatnak. Szerentsém van lenni — „

„*Wellesley.*

Déli Amerika.

Itt következnek egymásután két tudósítások a' mellyek ellenkező értelemben láttatnak lenni az új világ' déli részeiben folyó dolgok eránt. Az egyiknek ez a' foglalata: —

„*Rio-Janeiro*, Julius' 5-dikén. Generális *Goyeneche* megverte a' pártosok' vagy támadók' Generálissát *Castellit*, 's valamint *Paz* városát úgy *Potosit* is elfoglalta *Plata* tartományában.

Potosiben sok elfogattatott személyek megöletettek. Ugyantsak Generális *Goyeneche*, a' Buenos-Ayresi levelek szerént már Tucumanban is elfoglalta vólt Cordova városát, következésképpen már jó közel érkezett vólt Velascóhoz, a' Paraguai Kormányozóhoz, a' ki 5000 emberrel *Corrientes* mellett tanyázott, 's a' kivel ő, magát öszszetsatolni iparkodott. *Elio*, a' Montevideói Vice-Király segítséget kért a' Brasiliai Királyi Hertzegaszszonytól, 's a' mint mondják már útban is vagynak a' Portugallus seregek Plata és Paraguay felé, olly tzélzással, hogy magokat a' Goyeneche és Velascó seregeikkel öszszetsatolják.

A' másik tudósítás, melly a' pártosok' hangján van írva, e'képpen következik: —

„*Montevideo* még mind bé van zárva a' *Buenos Ayresi* seregek által: hanem minthogy elég elesége van a' városnak, kétségkívül még sokáig fogja védekezni magát. A' Paraguay tartományabéli lakosok néhány Portugallus Adgenseknek nyomokba akadtak, a' kik az ő ármádiáikban külömbkülömb módon mesterkednek, hogy a' katonákat a' magok részekre vonhassák, vagy pedig inkább, hogy arra vegyék őket, hogy tartományaikat a' Portugalliai országlószéknek adják által. Ezen történet után a' Buenos-Ayresi pártosokhoz tsapták magokat a' Paraguay béliek is, mellynek hogy mi mi következései fognak lenni könnyű által látni. — Mások ellenben úgy vélekednek, hogy éppen ezeket nem könnyű 's nem is mostanság lehet által látni.

J o b b í t á s.

A' 30-dik számú Kurir' 262-dik lapján alólról felfelé számlálván, a' 9-dik sorban, ezen szó után Konstántzinápolyban ezek kifelejtődtek: még semmit nem tudtak. —